

BISMEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Subsidiëren van bepaalde initiatieven in het kader van het
preventieve gezondheidsbeleid na 2025**

Samenvatting

Het preventief gezondheidsbeleid krijgt vorm aan de hand van gezondheidsdoelstellingen en wordt veelal uitgevoerd via beheersovereenkomsten met verschillende preventiepartners. Eind 2025 lopen verschillende beheersovereenkomsten af. Om rekening te houden met de conclusies van de gezondheidsconferentie voor de nieuwe gezondheidsdoelstellingen 'Bevolkingsonderzoeken naar kanker' en 'De Vlaming leeft gezonder', die respectievelijk midden 2025 en eind 2025 worden gepland, wordt er voor geopteerd om nieuwe overeenkomsten te laten ingaan vanaf 1 januari 2027.

Met deze mededeling wordt toegelicht hoe continuïteit wordt voorzien in het beleid voor het jaar 2026, voor initiatieven in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid die gevat worden door die beheersovereenkomsten. Het traject zal in dialoog met de sector verder tot stand komen.

1. SITUERING

A. REGELGEVING

Om het preventief gezondheidsbeleid uit te voeren, wordt veelal samengewerkt met partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking. Die samenwerking krijgt vorm via een beheersovereenkomst na het lanceren van een oproep. Dat volgt o.a. uit artikel 21 en 23 van het [decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid](#) (hierna: Preventiedecreet) en [besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de subsidiëring en erkenning van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerk via een beheersovereenkomst](#) (hierna: het besluit van 5 juni 2009). De beheersovereenkomsten worden na een oproep gesloten voor minimaal drie en voor maximaal vijf jaar. Een oproep moet minstens 1 jaar voor het aflopen van de (verlengde) beheersovereenkomst worden gelanceerd. Een beheersovereenkomst kan eenmaal worden verlengd voor maximaal 3 jaar zonder nieuwe oproep.

De regelgeving beschrijft de procedure om oproepen te lanceren voor beheersovereenkomsten en om bestaande beheersovereenkomsten te verlengen:

- artikel 6, §1, derde lid, van het besluit van 5 juni 2009 regelt de oproep voor het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst:

- *“De oproep wordt gelanceerd, minstens een jaar voor de vermoedelijke datum waarop de beheersovereenkomst ingaat, of, indien van toepassing, een jaar voor het aflopen van de beheersovereenkomst.”;*
- artikel 4, §2, tweede lid van het besluit van 5 juni 2009 regelt de mogelijkheid om beheersovereenkomsten eenmalig te verlengen:
 - *“Als de administratie de uitvoering van de beheersovereenkomst en de financiële verantwoording voor de duur van de beheersovereenkomst als voldoende heeft geëvalueerd, kan de minister, na goedkeuring door de Vlaamse Regering, beslissen de beheersovereenkomst een keer te verlengen voor een periode van ten hoogste drie jaar, zonder een nieuwe oproep te lanceren.”.*

B. BELEIDSNOTA 2024-2029

Deze mededeling kadert in de beleidsnota van de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen 2024-2029, meer bepaald binnen het deel preventie.

VI. beleidsveld gezondheids- en woonzorg

1. ISE Preventie
- 1.1 SD: We zetten in op preventief gezondheidsbeleid om gezondheidswinst op populatieniveau te vergroten en gezondheidsongelijkheden te verkleinen

Preventief gezondheidsbeleid is onder meer gericht op duurzame gedragsverandering. De impact van het beleid - voorkomen van verschillende chronische aandoeningen zoals kanker, dementie, hart- en vaatziekten, verslaving, osteoporose, diabetes type II, enz. - is vaak pas op middellange tot lange termijn zichtbaar. Er is daarom een continu en duurzaam beleid nodig om effect te verkrijgen. We blijven daarom investeren, ook wanneer de effecten zichtbaar zijn, want single shot-acties zijn onvoldoende en herhaling is cruciaal voor structurele gedragsverandering. Hierbij moeten we de juiste data sneller verzamelen, analyseren en ontsluiten en beter gebruiken om prioriteiten te stellen.

1.1.1. OD: We voeren een duurzaam preventief gezondheidsbeleid op basis van gezondheidsdoelstellingen. We zetten verder in op een performant preventiebeleid vertrekkend vanuit de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen.

1.1.3. OD: We werken planmatig en doelgericht aan een gezondere leefomgeving om de effecten van klimaatverandering en milieufactoren te minimaliseren.

[...]

C. BEHEERSOVEREENKOMSTEN PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

De gezondheidsdoelstellingen ‘De Vlaming leeft gezonder’ en ‘Bevolkingsonderzoeken naar kanker’ worden in 2025 vernieuwd.

Volgende beheersovereenkomsten lopen af eind 2025:

- Tabakspreventie
- Preventie van en bij alcohol, drugs, gamen, gokken en psychofarmaca
- Geestelijke gezondheidsbevordering
- Gezonde voeding, bewegen, sedentair gedrag en ondervoeding bij ouderen
- Preventieve mondgezondheid
- Milieugezondheidszorg: medisch milieukundige risico-analyse en zeer zorgwekkende stoffen, binnenmilieu, klimaatgezondheid, milieugezondheidskundige aandachtgebieden, gezonde publieke ruimte – en meerjarig versterkt met de thema’s bodem-gezondheid en natuur-gezondheid.

Om rekening te houden met de conclusies van de gezondheidsconferentie voor de nieuwe gezondheidsdoelstellingen ‘Bevolkingsonderzoeken naar kanker’ en ‘De Vlaming leeft gezonder’, die

respectievelijk midden 2025 en eind 2025 worden gepland, wordt er voor geopteerd om **nieuwe overeenkomsten te laten ingaan vanaf 1 januari 2027**. Om voor alle preventiepartners eenzelfde werkwijze te hanteren, wordt ook de beheersovereenkomst Milieugezondheid verlengd met 1 jaar. Dit laat toe om aspecten van de gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg, en de recente meerjarige plannen zoals het klimaatgezondheidsplan, het luchtbeleidsplan en het beleidsplan humane Zeer Zorgwekkende Stoffen, optimaal te integreren. Dat betekent dat **oproepen gelanceerd** zullen worden **eind 2025**, en in 2026 de procedure kan doorlopen worden om overeenkomsten te sluiten met ingang van 1 januari 2027. 2025 wordt met andere woorden maximaal benut voor evaluatie, inhoudelijke afstemming en beleidsvisie.

Deze aanpak biedt de mogelijkheid om de prioriteiten en actieplannen maximaal te kunnen integreren in de toekomstige opdrachten.

De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zal een voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering om continuïteit te voorzien voor de beheersovereenkomsten preventieve gezondheidszorg.

De regelgeving voorziet dat de intentie om een beheersovereenkomst te verlengen tijdig moet worden meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Volgende beheersovereenkomsten zullen worden verlengd met 1 jaar, tot eind 2026:

- Tabakspreventie
- Preventie van en bij alcohol, drugs, gamen, gokken, psychofarmaca
- Geestelijke gezondheidsbevordering
- Gezonde voeding, bewegen, preventie van sedentaire gedrag en ondervoeding bij ouderen
- Preventieve mondgezondheid
- Milieugezondheidszorg

2. Conclusie

Samengevat worden met deze mededeling de volgende intenties ter kennis gebracht van de Vlaamse Regering:

- de intentie tot verlenging van de beheersovereenkomsten binnen het preventief gezondheidsbeleid met 1 jaar, van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026. Deze verlengingen zullen ten laatste eind 2025 voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ